

Самі підприємці мають право самостійно здійснювати без обмежень різноманітну діяльність, яка не суперечить чинному законодавству.

Отже, підприємництво відіграє важливу роль в економічній сфері особистіших відносинах, адже воно дає змогу суспільству проявляти власні бажання, потреби, конкурувати між собою, чим і покращувати своє виробництво та власну роботу. Головним стимулом підприємницької діяльності у розвинутих ринкових умовах виступає, здебільшого, не особисте забезпечення і збагачення власника, а можливість відчутти себе незалежним у суспільстві та отримувати задоволення від своєї праці.

Тімохіна А.О., курсант 1-го курсу

ЦСФП НАВС 112 н/г

Науковий керівник:

професор кафедри економіко-правових дисциплін
НАВС, к.ю.н., доцент Удовик М.С.

ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ МОНОПОЛІЙ

Актуальність розвитку монополій та антимонопольного законодавства сьогодні є безперечним, оскільки про порушення його постійно проводяться справи, деякі з яких набувають неабиякого розмаху.

Метою роботи є дослідження поняття, що таке монополія і яка її функція в ринковій економіці, стану монополій в Україні та існуючого антимонопольного законодавства в Україні та іноземних державах.

Монополія - це окремі крупні підприємства, об'єднання підприємств, господарські товариства, які виробляють значну кількість продукції певного виду і таким чином займають монопольне становище на ринку, впливають на процес ціноутворення і отримують більш високі (монопольні) прибутки.

Види монополій :

- Природна монополія
- Адміністративна монополія
- Економічна монополія

Природна монополія виникає внаслідок об'єктивних причин. Вона відбиває ситуацію, коли попит на певний товар чи послугу найкраще задовольняється однією або кількома фірмами. В її основі - особливості технологій виробництва й обслуговування споживачів. Тут конкуренція не можлива або не бажана, бо при входженні в галузі інших фірм затрати на виготовлення продукції зростають.

Адміністративна монополія виникає внаслідок дій державних органів. З одного боку, це надання окремим фірмам виключного права на виконання певного роду діяльності.

Економічна монополія. її поява зумовлена економічними причинами, вона формується на базі закономірностей господарського розвитку. Йдеться про підприємців, які зуміли завоювати

монопольне становище на ринку. До нього ведуть два основні шляхи. Перший полягає в успішному розвитку підприємства, постійному зростанні його масштабів шляхом концентрації капіталу. Другий — набагато швидкий — базується на процесах централізації капіталу.

Причини виникнення монополій пов'язані передусім із змінами в технологічному способі виробництва. Передумовою цих змін була промислова революція кін. XVIII — поч. XIX ст.

Причини виникнення

1. Централізація капіталу.
2. Внаслідок дій держави (спеціальних або навмисних її кроків).
3. Поява акціонерної капіталістичної власності.
4. Кризові явища в економіці.

За умовами функціонування монополізм поділяють на два типи - підприємницький та інституційний. Підприємницький тип монополізму пов'язаний із розвитком підприємств (фірм) на основі концентрації капіталу і виробництва. Інституційний тип монополізму пов'язаний з нерівністю умов конкуренції, які надає держава для різних її учасників.

За характером і причинами виникнення монополії поділяють на три типи:

- монополія окремого підприємства;
- монополія як угода;
- монополія, що ґрунтується на диференціації продукту.

Досягти монополії першого типу нелегко. Це абсолютна монополія й існує вона рідко.

Поширеним шляхом створення монопольного становища є угода декількох могутніх фірм. Він дає можливість швидко створити ситуацію, коли продавці (виробники) виступають на ринку "єдиним фронтом", зводять нанівець конкурентну боротьбу, насамперед цінову, а покупець перебуває в безальтернативних умовах.

Основними організаційними формами економічних монополій є.

Картель — це об'єднання декількох підприємств однієї сфери виробництва, учасники якого зберігають власність на засоби виробництва.

Синдикат — це об'єднання низки підприємств однієї галузі промисловості, учасники якого зберігають власність на засоби виробництва, але втрачають власність на вироблений продукт, тобто зберігають виробничу, але втрачають комерційну самостійність.

Трест — це об'єднання низки підприємств однієї або декількох галузей промисловості, учасники якого втрачають право власності на засоби виробництва і вироблений продукт, виробничу і комерційну самостійність, тобто об'єднують виробництво.

Антимонопольний комітет України утворився Верховною Радою України. У своє діяльності він підпорядкований і підзвітний Верховній Раді України. Антимонопольний комітет України є юридичною особою, має прес з зображенням Державного герба України і свого

найменування. У своїй діяльності Антимонопольний комітет України керується дійсним Законом, іншими законодавчими актами України, а також положенням про Антимонопольний комітет України, затвердженим Верховною Радою України. У випадках, якщо підприємці зловживають монопольним положенням на ринку, Антимонопольний комітет України і його територіальні керування видають розпорядження про примусовий поділ монопольних утворень.

Литвинова О.О., курсант 115 навчальної групи
ЦСФП НАВС
Науковий керівник:
професор кафедри економіко-правових дисциплін
НАВС, к.ю.н., доцент Удовик М.С.

ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

Для забезпечення виконання Закону України "Про пенсійне забезпечення" було створено Пенсійний фонд України як самостійну фінансову структуру.

Пенсійний фонд України - центральний орган виконавчої влади, що виконує керівництво та управління солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, виконує збір, накопичення та облік страхових внесків, призначає пенсії та надає документи для їх виплати, забезпечує вчасне і в повному обсязі фінансування та виплату пенсій, допомоги на поховання, інших соціальних виплат, які відповідно із законодавством здійснюються за рахунок коштів Пенсійного фонду України, виконує контроль за цільовим використанням коштів Пенсійного фонду України. Пенсійний фонд України додає у встановленому порядку Міністру праці та соціальної політики України пропозиції з приводу формування державної політики у сфері пенсійного забезпечення та соціального страхування, забезпечує її реалізацію. До основних задач ПФУ можна віднести:

- *надання виплат пенсій громадянам України (які згідно з законодавством повинні її отримувати);
- *фінансування загальнодержавних та регіональних програм соціальної підтримки пенсіонерів, інвалідів, та інших категорій населення;
- *організація виплат пенсій громадянам, які виїхали за межі України. Пенсійний фонд України (ПФУ) є самоврядною неприбутковою організацією, що має статус юридичної особи та діє на підставі статуту. Конституцією України передбачено, що пенсії, інші види соціальних виплат і допомоги мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законодавством.

Соціальне страхування покликане забезпечити захист людини від соціальних ризиків, тобто ризиків, пов'язаних із суспільною діяльністю людини, її здоров'ям, матеріальним забезпеченням у старості.